

Datum

22 maart 2023

Onderwerp

VNG inbreng NO water bodem sturend 27 maart

Geachte woordvoerders water van de vaste Kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat,

U heeft maandag 27 maart uw notaoverleg over Water en Bodem Sturend. Graag geeft de VNG u het standpunt mee namens gemeenten.

Het belang van Water en Bodem Sturend kan moeilijk overschat worden. De Kamerbrief van 25 november 2022 laat zien dat veel gebieden in Nederland te maken gaan krijgen met fysieke veranderingen, door een combinatie van (te) intensief gebruik van het water en bodem systeem en de effecten van klimaatverandering.

De landbouw en de natuur zullen gevolgen ondervinden van droogte en beperkte beschikbaarheid van grondwater. En de energietransitie krijgt te maken met te weinig ruimte voor extra kabels en leidingen in de ondergrond. De veranderingen zullen leiden tot fundamentele vraagstukken over het toekomstperspectief van gebieden, bijvoorbeeld in de kustregio's waar de verzilting niet meer te stoppen is.

De Kamerbrief laat zien dat we nu vaart moeten maken. We hebben als samenleving nu nog de ruimte om keuzes te maken. Als we te lang wachten dan zal de fysieke ontwikkeling van water en bodem dwingend in plaats van sturend worden.

Als we geen keuzes maken gaan we periodes meemaken met minder beschikbaarheid van drinkwater, we te laat zijn om de gevolgen van de verzilting te bestrijden, bepaalde vormen van landbouw onmogelijk worden en we daar dan slechts weinig tot niets meer aan kunnen doen.

De VNG waardeert en ondersteunt op hoofdlijnen de brief van het kabinet. Gezien de urgentie vinden wij dat in de aanpak er nog extra stappen gezet moeten worden. Zo vinden wij dat:

1. Het kabinet specifiek kan zijn in het benoemen en concretiseren van de spanning tussen de woningbouwopgave en de afname van bouwlocaties wegens ongeschiktheid vanuit water en bodem.
2. De samenleving het nodig heeft dat het kabinet initiatief neemt in het bieden van een toekomstperspectief in die gebieden waar vanwege water en bodem grote ruimtelijke transitie moeten gaan plaatsvinden. Water en bodem sturend betekent iets voor het dagelijks leven van mensen, nu en in de toekomst. We verwachten visie en leiderschap van het kabinet in het - samen met gemeenten, provincies en waterschappen - bouwen aan toekomstperspectieven van de transitiegebieden.

3. Volgend op punt 2 is er een grote samenhang met het NPLG. Om de kans op een goed resultaat vanuit het NPLG te vergroten is het relevant dat per regio duidelijk worden aangegeven welke sturing water en bodem geeft. Zet concrete (bestaande) kennis en informatie over water en bodem hiervoor in.
4. De drukte in de ondergrond in relatie tot onder meer de energietransitie en de woningbouwopgave, vraagt om versterking en de positie van de gemeentelijke regie. Zowel in de zin van uitbreiding van bevoegdheden als van de uitvoeringskracht. Anders is er straks geen ruimte voor al die extra stroomkabels, warmtenetten en WKO-leidingen die vanwege de energietransitie in de ondergrond gelegd moeten worden.
5. Tot slot werken wij thans interbestuurlijk gezamenlijk aan de uitvoeringsstrategie Water en Bodem Sturend. De eerste ervaringen zijn positief. Een gezamenlijk en gelijkwaardige inzet van alle overheden in alle fases van de uitvoering is nodig. Dat vraagt ook van de Rijksoverheid een actieve en praktijkgerichte houding naar de uitvoering.

We hopen dat u deze punten mee kunt nemen in uw voorbereiding en aan de bewindslieden wil voorleggen.